

УДК 336

*Андросова О.Ф.,
к.е.н., доцент кафедри фінансів і кредиту,
Василенко О.С.,
Запорізький національний технічний університет*

МОДЕЛЮВАННЯ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

Постановка проблеми. Стійкість розвитку економіки, зокрема її важливої ланки – банківської системи, є ключовою проблемою сучасності. Нестійкість національних економік, нерівномірність економічного розвитку окремих держав, яка посилюється спекулятивними операціями банків, призводять не тільки до національних банківських криз, а й виступають частиною світових фінансових потрясінь [1].

На сьогодні, у сучасних умовах операційного середовища функціонування банків України, зростає потреба в розробці ефективного механізму оцінки рівня фінансової стійкості банківської системи для вчасного виявлення негативних тенденцій та оперативного подолання кризових явищ у ній. За таких обставин особливої актуальності набувають питання вдосконалення системи моніторингу фінансової стійкості банківської системи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У напрямі розкриття проблем забезпечення фінансової стійкості банківського сектору України накопичено певний досвід, що відображений у наукових працях відомих вітчизняних вчених таких, як В. В. Коваленко [1], А. М. Герасимович, М. Д. Алексеєнко, І. М. Парасій-Вергуненко [2], Н. В. Красюк, О. А. Крилій [3], Р. О. Піскунов [4], О. І. Попович [5], А. В. Череп [6], О. І. Копилюк, О. М. Музичка [7], О. Ф. Андросова, О. І. Олійник [8]. В своїх працях вони виділяють проблеми покращення фінансової стійкості комерційних установ, що безпосередньо впливає на розвиток економіки України. О. І. Попович запропонував у одній із своїх наукових праць алгоритм моделі оцінки фінансового стану комерційного банку, що послугував основою для запропонування нової моделі оцінки фінансової стійкості банківських установ.

Постановка завдання. Мета статті полягає в комплексному дослідженні методологічних та практичних аспектів стратегічного управління фінансовою стійкістю банківських установ та пошуку шляхів удосконалення моделювання оцінки їх фінансового стану.

Виклад основного матеріалу дослідження. Стійкість розвитку економіки вимагає, щоб її складові, зокрема фінансові інституції, ринки та інфраструктура, були спроможні приймати на себе дію несприятливих зовнішніх чинників.

Фінансовою стійкістю банківської системи слід вважати її здатність у динамічних умовах ринкового середовища протистояти дії негативних зовнішніх та внутрішніх чинників, забезпечувати надійність збереження та повернення вкладів юридичних і фізичних осіб, захищати інтереси акціонерів та своєчасно виконувати власні зобов'язання з метою забезпечення фінансової безпеки держави [8].

Фінансова стійкість комерційного банку забезпечується прибутковою його діяльністю з обмеженнями відносно ліквідності й фінансової безпеки (надійності). Саме тому стійкість комерційного банку знаходиться під впливом всіх напрямків його діяльності і має складну структуру з кількома основними елементами. Суперечність між ліквідністю, надійністю та прибутковістю є центральною проблемою, успішне розв'язання якої забезпечить фінансову стійкість банку.

Оцінка фінансової стійкості представляється як підсистема аналітичної функції управління, що базується на інформаційній системі банку, реалізується за допомогою сукупності аналітичних

прийомів і способів, які дозволяють виявляти і вимірювати вплив факторів на фінансову стійкість і обґрунтовувати відповідні управлінські рішення.

Огляд методичної літератури з аналізу банківської діяльності та ознайомлення з практикою безпосередньо в банках свідчить, що на сьогодні єдина система показників, які в узагальнюючому вигляді характеризують їх фінансовий стан, остаточно ще не склалася. Кожний банк використовує свої самостійно розроблені методики, що включають різні показники, які часто суттєво різняться [4].

Більшість методик поєднує чотири групи показників, що дають можливість оцінити фінансовий стан банку? виходячи із:

- оцінки фінансової стійкості;
- оцінки ділової активності;
- оцінки ліквідності;
- оцінки ефективності управління.

Оціночні показники представляють собою коефіцієнти, що розраховуються на основі даних балансу комерційного банку та звіту про прибутки і збитки. Національний банк України рекомендує при визначенні узагальнюючої оцінки фінансового стану банку використовувати загальновідому систему «CAMEL» [2].

Розглянемо та надамо оцінку фінансової стійкості на прикладі трьох комерційних банків – Публічне Акціонерне Товариство «Державний Ощадний Банк», Публічне Акціонерне Товариство «УкрСиббанк» та комерційний банк «ПриватБанк».

Більшість коефіцієнтів, які характеризують фінансову стійкість банку орієнтуються на визначенні достатності капіталу для покриття банківських ризиків та на оцінці структури капіталу, яка визначає якісний склад балансового капіталу.

Основними коефіцієнтами, які характеризують фінансову стійкість банку, є:

1. Коефіцієнт надійності, що виражає рівень залежності банку від залучених коштів. Визначається як співвідношення власного капіталу (К) до залучених коштів (З_к) і має таку формулу:

$$K_n = \left(\frac{K}{Z_k} \right) \quad (1)$$

2. Коефіцієнт фінансового важеля – розкриває здатність банку залучати кошти на фінансовому ринку. Знаходиться як співвідношення зобов'язань банку (З_к) і його капіталу (К) та виражається в такій формулі:

$$K_{фв} = \left(\frac{Z_k}{K} \right) \quad (2)$$

3. Коефіцієнт участі власного капіталу у формуванні активів, який розкриває достатність сформованого власного капіталу в активізації та покритті різних ризиків. Розраховується як співвідношення власного капіталу (К) і загальних активів (А_{заг}) та має таку формулу:

$$K_{ук} = \left(\frac{K}{A_{заг}} \right) \quad (3)$$

4. Коефіцієнт захищеності власного капіталу, що показує яку частину капіталу розміщено в нерухомість (майно). Знаходиться як співвідношення капіталізованих активів (А_к) і власного капіталу (К) і розраховується за формулою:

$$K_{зк} = \left(\frac{A_k}{K} \right) \quad (4)$$

5. Коефіцієнт захищеності дохідних активів, що сигналізує про захист дохідних активів (що чутливі до зміни процентних ставок) мобільним власним капіталом і має таку формулу:

$$K_{зда} = \left(\frac{K - HA_d - Z_b}{A_d} \right), \quad (5)$$

де HA_д – недохідні активи;

A_д – дохідні активи;

Z_б – збитки.

6. Коефіцієнт мультиплікатора капіталу, що показує ступінь покриття активів (А) (акціонерним) капіталом (K_а) [2]:

$$K_{MK} = \left(\frac{A}{K_a} \right) \quad (6)$$

Вихідні дані для розрахунків основних коефіцієнтів фінансової стійкості банків зведемо до табл. 1.

Таблиця 1
Вихідні дані для розрахунків основних коефіцієнтів фінансової стійкості

№	Найменування статей	Умовні позначення	ПАТ «УкрСиббанк»			Комерційний банк «ПриватБанк»			ПАТ «Державний Ощадний банк України»		
			31.12.13	31.12.14	Темп змін, %	31.12.13	31.12.14	Темп змін, %	31.12.13	31.12.14	Темп змін, %
1	Власний капітал	K	2791589	1780556	63,8	22824	25733	112,7	19204480	19237292	100,2
2	Засновницький (акціонерний) капітал	K _{акц}	1774333	1774333	100,0	16352	18101	110,7	17481716	30153460	172,5
3	Залучені кошти	З _к	20538006	24620139	119,9	174746	203303	116,3	82494721	105076852	127,4
4	Активи загальні	A _з	23329595	26400695	113,2	197570	229036	115,9	101699201	124314144	122,2
5	Активи дохідні	A _д	5492459	6124135	133,4	47074	35167	74,7	12468061	12555307	100,7
6	Активи недохідні	A _н	15859499	17718246	111,7	145264	183718	126,5	85431143	107698035	126,1
7	Активи капіталізовані	A _к	2877637	2558314	88,9	5232	10151	194,0	3799997	4060802	106,9

Джерело : власні розрахунки

Розрахунок основних коефіцієнтів фінансової стійкості банків за даними табл. 1 наведено у табл. 2.

Таблиця 2

Розрахунок основних коефіцієнтів фінансової стійкості банків

№	Назва показників	Умовні позначення	ПАТ «УкрСиббанк»		Комерційний банк «ПриватБанк»		ПАТ «Державний Ощадний банк України»		Оптимальне значення
			31.12.13	31.12.14	31.12.13	31.12.14	31.12.13	31.12.14	
1	Коефіцієнт надійності (ряд. 1 : ряд. 3)	K_n	0,14	0,07	0,13	0,13	0,23	0,18	Не менше 5%
2	Коефіцієнт «фінансового важеля» (ряд. 3 : ряд. 1)	$K_{фв}$	1 : 36	1 : 83	1 : 66	1 : 90	1 : 30	1 : 46	У межах 1 : 20
3	Коефіцієнт участі власного капіталу у формуванні активів (ряд. 1 : ряд. 4)	$K_{ук}$	0,12	0,07	0,12	0,11	0,19	0,15	Не менше 10%
4	Коефіцієнт захищеності власного капіталу (ряд. 7 : ряд. 1)	$K_{зк}$	1,03	1,44	0,23	0,39	0,20	0,21	x
5	Коефіцієнт захищеності дохідних активів власним капіталом (ряд. 1 – ряд. 6) : ряд. 5	$K_{за}$	-2,85	-2,60	-2,60	-4,49	-5,31	-7,05	x
6	Коефіцієнт мультиплікатора капіталу (ряд. 4 : ряд. 2)	$K_{мк}$	13,15	14,88	12,08	12,65	5,82	4,12	12,0-15,0

Джерело : власні розрахунки

Згідно даних табл. 2 та проведених розрахунків можна зробити наступні висновки за трьома банками:

ПАТ «УкрСиббанк» – коефіцієнт надійності (співвідношення капіталу банку і залучених коштів за мінімально допустимого значення не менше 5,0 %) у 2013 році становив 14%, а у 2014 році зменшився на 7% порівняно з попереднім, що говорить про залежність від факторів середовища у залучених вільних коштах грошового ринку, необхідне покращення забезпеченості власним капіталом для покращення становища банку.

Щодо коефіцієнта фінансового важеля, то можна стверджувати, що банк зміг у 2014 році підвищити активність щодо залучення вільних коштів на грошовому ринку.

Коефіцієнт участі власного капіталу у формуванні активів у звітному році мав тенденцію до зменшення і становить 7%, що є меншим за оптимальне значення даного показника. Це означає, що банку недостатньо сформованого власного капіталу в активізації та покритті різних ризиків.

Дані табл. 2 свідчать і про зростання захищеності власного капіталу, а також зростаючим вкладенням його у свої власні капіталізовані активи - основні засоби і нематеріальні активи. Це підтверджується зростанням відповідного коефіцієнта з 1,03 до 1,44.

Банк значно посилив захист дохідних активів власним капіталом. Так, якщо у 2013 р. цей коефіцієнт має негативне значення (-2,85), то вже на наступний рік він зріс до (-2,60).

Що стосується коефіцієнта мультиплікатора капіталу, який характеризує ступінь покриття активів акціонерним капіталом, то за оптимального співвідношення 12,0-15,0 разів він у 2013 р. становив 13,15, а на 2014 р. зріс до 14,88 рази.

1. Комерційний банк «ПриватБанк» – коефіцієнт надійності залишився без змін.

Коефіцієнт фінансового важеля при максимально допустимому співвідношенні 1 : 20 становив на 31.12.2013 р. 1 : 66, а на 31.12.2014 р. – 1 : 90. Це свідчить також і про те, що банк підвищив активність щодо залучення вільних коштів на грошовому ринку, навіть за високого забезпечення власними коштами.

Коефіцієнт участі власного капіталу у формуванні активів у 2014 році мав тенденцію до зменшення і становить 11%.

Відбулося зростання коефіцієнта захищеності власного капіталу з 0,23 до 0,39 зростаючим вкладенням його у свої власні капіталізовані активи – основні засоби і нематеріальні активи.

Згідно даних табл. 2, в банку відбулося значне погіршення захисту дохідних активів власним капіталом. Про це свідчить даний коефіцієнт, що у звітному році становив (-4,49), а у 2013 він був (-2,60).

Коефіцієнт мультиплікатора капіталу у 2013 р. становив 12,08, а у 2014 р. підвищився в 12,65 рази.

2. ПАТ «Державний Ощадний банк України» – коефіцієнт надійності банку станом на 31.12.2013 становив 0,23, а у 2014 році він зменшився до 0,18. Банк має високу забезпеченість власним капіталом і надійність, що свідчить про досягнення того рівня, за якого він не залежить від факторів середовища у залученні вільних коштів грошового ринку, бо має достаток своїх, дешевших, які можна розміщати в кредити господарюючим суб'єктам та в інвестиції.

Коефіцієнт фінансового важеля у звітному році збільшився на 1,46, що означає підвищення активності щодо залучення вільних коштів на грошовому ринку, навіть за високого забезпечення власними.

Коефіцієнт участі власного капіталу у формуванні активів у 2014 році зменшився до 0,15, адже у 2013 році він становив 0,19.

Відбулося незначне зростання коефіцієнта захищеності власного капіталу з 0,20 до 0,21 зростаючим вкладенням його у свої власні капіталізовані активи – основні засоби і нематеріальні активи.

Розмір власного капіталу за мінусом недохідних активів не покривав як у 2013 році дохідних активів, так і у 2014 році, адже відбулося значне погіршення захисту дохідних активів власним капіталом.

Коефіцієнт мультиплікатора капіталу у 2013 р. становив 5,82, а у 2014 р. зменшився у 4,12 рази. Це свідчить, насамперед, що темп зростання активів перевищує темп зростання акціонерного капіталу і, по-друге, – про наявність тенденції зниження використання «потужностей» із вилучення їх з акціонерного капіталу.

Кожен із розглянутих банків має свої переваги та недоліки, які необхідно приймати до уваги, проаналізувавши їх для покращення роботи банківської діяльності. Для цього запропоновано наступні напрями покращення рівня фінансової стійкості:

- створити відділу контролю кредитних ризиків;
- покращити проведення внутрішнього аудиту;
- запровадити планування і прогнозування обсягів по залученню й розміщенню ресурсів.

В умовах фінансової кризи все більше українців цікавляться надійністю і стійкістю банків. Через кризу більшість банків випробують значні фінансові труднощі, а ситуацію в деяких з них без перебільшення можна назвати критичною [3].

Банківський сектор України у зв'язку з загальносвітовою економічною кризою знаходиться в дуже скрутному становищі та потребує ретельної оцінки для виявлення та усунення слабких місць у своїй діяльності. Фінансова стійкість є найважливішою характеристикою фінансової діяльності комерційного банку в умовах економічної нестабільності, тож її забезпечення є однією з найгостріших проблем в діяльності комерційних банків.

За результатами дослідження фінансової стійкості комерційних банків чітко визначено, що їх фінансовий стан перебуває в залежності від ряду основних факторів, серед яких слід виокремити: зовнішнє довкілля; вплив філіальної мережі; стан менеджменту банку. Тож, при оцінці фінансової стійкості комерційного банку існує нагальна потреба не лише у вивченні показників фінансового стану, а й у вивченні зміни даних показників у наслідок впливу тих чи інших факторів. Тож, модель оцінки фінансової стійкості комерційного банку має набувати наступного вигляду (рис. 1).

Сутність моделі полягає в тому, що результати оцінки на кожній стадії аналізу порівнюються з аналогічними показниками за попередні періоди, що дозволяє встановити зміну показників фінансового стану під впливом тих чи інших факторів та своєчасно виявити спадний характер показників

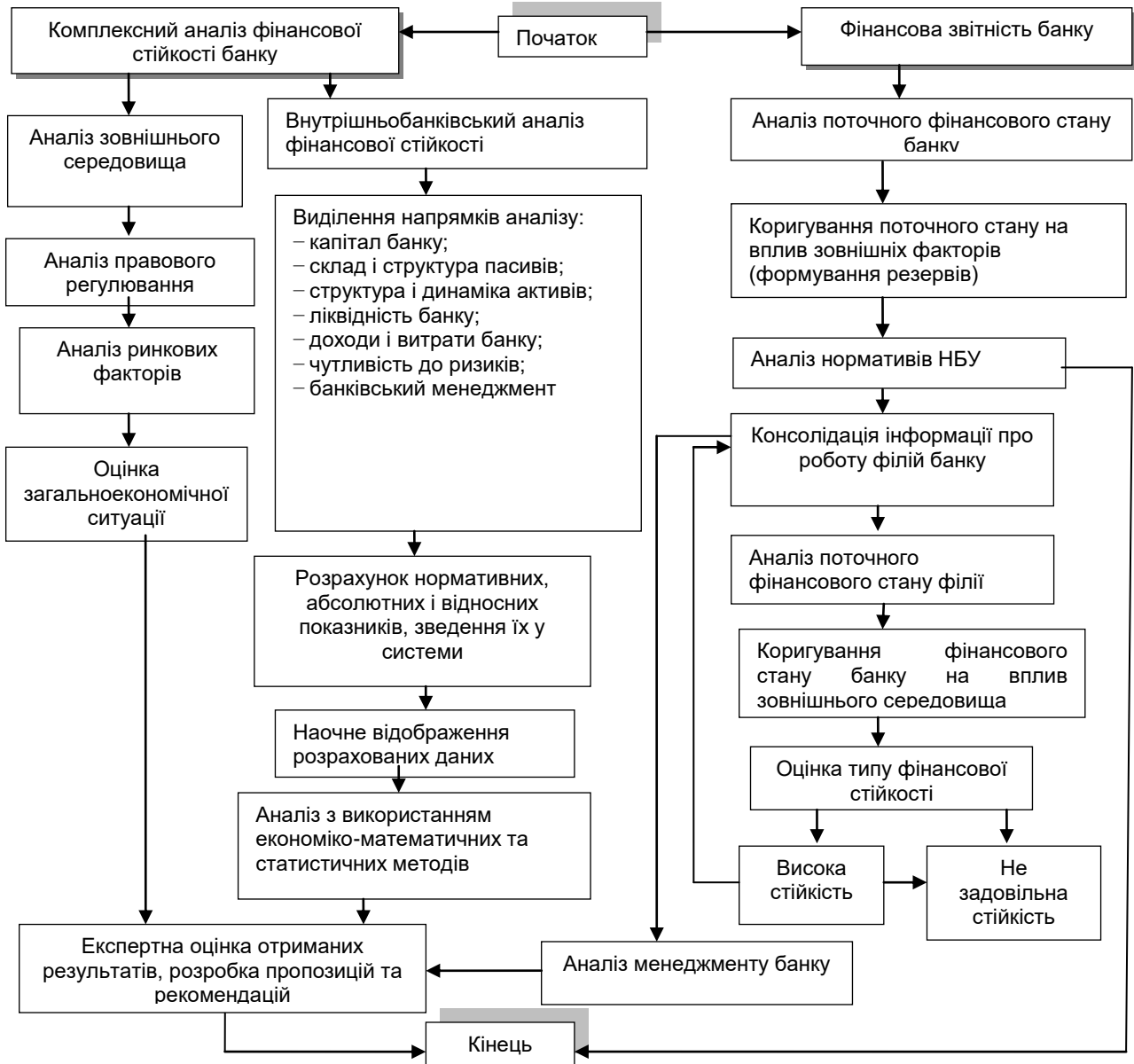

Рис. 1. Модель оцінки фінансового стану комерційного банку

Джерело : доповнено [5]

Застосування у практиці банківських установ запропонованої моделі оцінки фінансового стану комерційного банку сприятиме створенню необхідної інформаційно-аналітичної бази для проведення як трендового, так і факторного та компаративного аналізу фінансової стійкості, своєчасного виявлення причин її ускладнення та вжиття заходів щодо посилення фінансової міцності.

Висновки з проведеного дослідження. Забезпечення фінансової стійкості є однією з найгостріших проблем на сьогодні. На відміну від проблеми стійкості інших суб'єктів економічної діяльності, проблема стійкості банків має свої особливості, які проявляються джерелами формування фінансових ресурсів, структурою активів, оцінкою результатів їх діяльності.

З метою упередження погіршення фінансової стійкості комерційних банків в умовах економічної нестабільності запропоновано модель оцінки фінансового стану комерційного банку, яка передбачає проведення поглибленого трендового і факторного аналізу показників фінансової стійкості банківських установ, що дозволить створити необхідну інформаційно-аналітичну базу для побудови прогнозів на перспективу та прийняття управлінських рішень щодо посилення їх фінансової міцності.

Бібліографічний список

1. Коваленко В.В. Стратегічне управління фінансовою стійкістю банківської системи: методологія і практика : [монографія] / В.В. Коваленко. – Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2010. – 228 с.

2. Аналіз банківської діяльності : [підручник] / [Герасимович А.М., Алексеєнко М.Д., Парасій-Вергуненко І.М. та ін.]; за ред. А.М. Герасимовича. – К. : КНЕУ, 2004. – 599 с.
3. Красюк Н.В. Моніторинг фінансової стійкості банківської системи України / Н.В. Красюк, О.А. Крилій // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів та аспірантів «Актуальні проблеми посткризового розвитку банківського сектору України», 15-16 травня 2014 року. – Київ, 2014. – Том 1. – С. 348-352.
4. Піскунов Р.О. Формалізація теоретичних підходів до визначення фінансової стійкості банківської системи / Р.О. Піскунов [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://business-inform.net/pdf/2012/9_0/272_278.pdf
5. Попович О.І. Моделювання фінансової стійкості комерційного банку / О.І. Попович [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.rusnauka.com/8_DNI_2009/Economics/43734.doc.htm
6. Череп А.В. Банківські операції : [навч. посібник] / А.В. Череп, О.Ф. Андросова. – К. : Кондор, 2008. – 410 с.
7. Копиліук О.І. Банківські операції : [навч. посібник] / О.І. Копиліук, О.М. Музичка. – [2-ге вид., випр. і доповн.]. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 536 с.
8. Андросова О.Ф. Сучасний стан фінансової стійкості банківського сектору України та шляхи підвищення її стабільності / О.Ф. Андросова, О.І. Олійник // Вісник Запорізького національного університету. Економічні науки. – Запоріжжя, 2014. – № 4 (24). – С. 126-135.

References

1. Kovalenko, V.V. (2010), *Stratehichne upravlinnia finansovoiu stiikestiu bankivskoi systemy: metodolohia i praktyka* [Strategic management of financial stability of the banking system: methodology and practice], monography, DVNZ «UABS NBU», Sumy, Ukraine, 228 p.
2. Herasymovych, A.M., Alekseienco, M.D. and Parasii-Verhunencko, I.M. (2004), *Analiz bankivskoi diialnosti* [Analysis of banking activity], textbook, KNEU, Kyiv, Ukraine, 599 p.
3. Krasiuk, N.V. and Krylii, O.A. (2014), *Monitorynh finansovoi stiikesti bankivskoi systemy Ukrainy* [Monitoring the financial stability of the banking system of Ukraine], *Aktualni problemy postkryzovoho rozvytku bankivskoho sektoru Ukrainy* [Actual problems of post crisis development of the banking sector of Ukraine], *Materialy Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii studentiv ta aspirantiv* [Materials of Ukrainian scientific-practical conference of students and postgraduates], (Kyiv, 15-16 May 2014), DP «Print Servis», volume 1, pp. 348-352.
4. Piskunov, R.O. (2012), «Formalization of theoretical approaches to determining the financial stability of the banking system», available at: http://business-inform.net/pdf/2012/9_0/272_278.pdf
5. Popovych, O.I. (2009), «Modeling of financial stability of commercial Bank», available at: http://www.rusnauka.com/8_DNI_2009/Economics/43734.doc.htm
6. Cherep, A.V. and Androsova, E.F. (2008), *Bankivsi operatsii* [Banking operations], tutorial, Kondor, Kyiv, Ukraine, 410 p.
7. Kopyliuk, O.I. and Muzychka, O.M. (2012), *Bankivsi operatsii* [Banking operations], tutorial, Center of educational literature, Kyiv, Ukraine, 536 p.
8. Androsova E.F. and Oliinyk, O.I. (2014), *Suchasnyi stan finansovoi stiikesti bankivskoho sektoru Ukrainy ta shliakhy pidvyshennia ii stabilnosti* [The current state of financial sustainability of Ukrainian banking sector and ways to increase its stability], *Visnyk Zaporizkoho nazionalnoho universytetu* [Bulletin of Zaporizhzhya national University], *Ekonomichni nauky* [Economic Sciences], no.4 (24), Zaporozhye, Ukraine, pp. 126-135.

Андросова О.Ф., Василенко О.С. МОДЕЛЮВАННЯ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Мета полягає в комплексному дослідженні методологічних та практичних аспектів стратегічного управління фінансовою стійкістю банківських установ та пошуку шляхів удосконалення моделювання оцінки їх фінансового стану.

Методика дослідження. В процесі дослідження використано загальні та спеціальні методи, зокрема: метод порівняння застосовано при оцінці стану банківських установ, завдяки основним коефіцієнтам фінансової стійкості; графічний метод – при побудові графічного алгоритму моделі оцінки фінансового стану комерційного банку; методи аналізу й синтезу – при формуванні висновків щодо необхідності та доцільності практичного застосування результатів дослідження.

Результати. Розглянуто методологічні та практичні аспекти управління фінансовою стійкістю банківських установ; здійснено оцінку фінансової стійкості конкретних банківських установ; удосконалено моделі оцінки фінансового стану банківських установ шляхом доповнення окремих етапів оцінки фінансової стійкості поглибленим трендовим та факторним аналізом.

Наукова новизна. Обґрунтована необхідність удосконалення методики оцінки фінансової стійкості комерційних банків та розробки моделі оцінки їх фінансового стану, яка, на відміну від існуючих, передбачає проведення поглибленого трендового, факторного та компаративного аналізу, що дозволить банківським

установам створити необхідну інформаційно-аналітичну базу для побудови прогнозів на перспективу і прийняття управлінських рішень щодо посилення їх фінансової міцності, а отже і сприятиме розвитку більш ефективної діяльності банків в умовах економічної нестабільності.

Практична значущість. Запропонована модель оцінки фінансового стану банку дозволить не тільки оцінити та забезпечити своєчасне вжиття заходів щодо підтримати фінансової стійкості комерційних банків України, а й встановити сильні і слабкі сторони їх діяльності, виявити вплив тих чи інших факторів та створити необхідну інформаційно-аналітичну базу для побудови прогнозів на перспективу і прийняття управлінських рішень щодо посилення їх фінансової міцності.

Ключові слова: фінансова стійкість, банківська система, комерційний банк, розвиток економіки, фінансова стабільність, ризик, аналіз, моделювання.

Androsova O.F., Vasylenko O.S. SIMULATION EVALUATION OF FINANCIAL STABILITY OF THE BANKING SECTOR OF UKRAINE AND WAYS OF THEIR SOLUTION

Purpose is a comprehensive study of methodological and practical aspects of strategic management of financial stability of banking institutions and finding ways to improve the simulation assessment of their financial condition.

Methodology of research. In the process of research general and special methods are used, in particular: the method of comparison is applied at the estimation of the state of bank institutions, due to the basic coefficients of financial firmness; graphic method – at the construction of graphic algorithm of model of estimation of the financial state of commercial bank; methods of analysis and synthesis – at forming of conclusions in relation to a necessity and expedience of practical application of research results.

Findings. Considered the methodological and practical aspects of management of bank institutions financial firmness; realized estimation of financial firmness of concrete bank institutions; we perfected the models of estimation of the financial state of bank institutions by addition of the separate stages of estimation of financial firmness deep, trendy and by a factor analysis.

Originality. Grounded a necessity of perfection of method of estimation of financial stability of commercial banks and the development of a model of evaluation of their financial condition, which in contrast to existing provides an in-depth, trend, factor and comparative analysis, which will allow banking institutions to create the necessary information and analytical base for the projections for the future and making management decisions to enhance their financial strength and thus contribute to the development of more efficient banking activity in the conditions of economic instability.

Practical value. The offered model of estimation of the financial state of bank will not only assess and ensure the timely adoption of measures to support financial stability of commercial banks of Ukraine, but also to establish the strengths and weaknesses of their activities, to identify the impact of various factors and to create the necessary information and analytical base for the projections for the future and making management decisions to enhance their financial strength.

Key words: financial stability, banking system, commercial bank, economic development, financial stability, risk, analysis, modeling.

Андросова Е.Ф., Василенко О.С. МОДЕЛИРОВАНИЕ ОЦЕНКИ ФИНАНСОВОЙ УСТОЙЧИВОСТИ БАНКОВСКОГО СЕКТОРА УКРАИНЫ И ПУТИ ИХ РЕШЕНИЯ

Цель заключается в комплексном исследовании методологических и практических аспектов стратегического управления финансовой устойчивостью банковских учреждений и поиска путей совершенствования моделирования оценки их финансового состояния.

Методика исследования. В процессе исследования использованы общие и специальные методы, в частности: метод сравнения применен при оценке состояния банковских учреждений, благодаря основным коэффициентам финансовой устойчивости; графический метод – при построении графического алгоритма модели оценки финансового состояния коммерческого банка; методы анализа и синтеза – при формировании выводов относительно необходимости и целесообразности практического применения результатов исследования.

Результаты. Рассмотрены методологические и практические аспекты управления финансовой стойкостью банковских учреждений; осуществлена оценка финансовой стойкости конкретных банковских учреждений; усовершенствованы модели оценки финансового состояния банковских учреждений путем дополнения отдельных этапов оценки финансовой стойкости углубленным трендовым и факторным анализом.

Научная новизна. Обоснована необходимость совершенствования методики оценки финансовой устойчивости коммерческих банков и разработке модели оценки их финансового состояния, которая в отличие от существующих предусматривает проведение углубленного трендового, факторного и компаративного анализа, что позволит банковским учреждениям создать необходимую информационно-аналитическую базу для построения прогнозов на перспективу и принятия управленческих решений по усилению их финансовой прочности, а значит и будет способствовать развитию более эффективной банковской деятельности в условиях экономической нестабильности.

Практическая значимость. Предложенная модель оценки финансового состояния банка позволит не только оценить и обеспечить своевременное принятие мер по поддержать финансовой устойчивости коммерческих банков Украины, а и установить сильные и слабые стороны их деятельности, выявить влияние тех или иных факторов и создать необходимую информационно-аналитическую базу для построения прогнозов на перспективу и принятия управленческих решений по усилению их финансовой прочности.

Ключевые слова: финансовая устойчивость, банковская система, коммерческий банк, развитие экономики, финансовая стабильность, риск, анализ, моделирование.